

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βρυξέλλες, 8 Μαΐου 2017
(OR. en)

2016/0259 (COD)

PE-CONS 10/1/17
REV 1

CULT 20
EDUC 89
RECH 79
RELEX 167
CODEC 259

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2018)

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2017/...
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της

σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2018)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 167,
Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,
Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹,
Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία²,

¹ ΕΕ C 88 της 21.3.2017, σ. 7.

² Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 27ης Απριλίου 2017 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα ιδεώδη, οι αρχές και οι αξίες που είναι συνυφασμένες με την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης συνιστούν κοινή πηγή μνήμης, κατανόησης, ταυτότητας, διαλόγου, συνοχής και δημιουργικότητας για την Ευρώπη. Η πολιτιστική κληρονομιά συμβάλλει στο ευρωπαϊκό γίνεσθαι και στο προοίμιο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) αναφέρεται ότι τα υπογράφοντα μέρη εμπνέονται από την πολιτιστική, τη θρησκευτική και την ανθρωπιστική κληρονομιά της Ευρώπης.
- (2) Στο άρθρο 3 παράγραφος 3 ΣΕΕ αναφέρεται ότι η Ένωση σέβεται τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας, και μεριμνά για την προστασία και ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.
- (3) Το άρθρο 167 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ορίζει ότι η Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά. Σκοπός της ενωσιακής δράσης πρέπει να είναι η ενθάρρυνση της συνεργασίας των κρατών μελών και, αν είναι αναγκαίο, η υποστήριξη και η συμπλήρωση των ενεργειών τους, μεταξύ άλλων, για τη βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών, καθώς και για τη διατήρηση και την προστασία της «πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας».
- (4) Όπως επισημαίνεται από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, της 22ας Ιουλίου 2014, με τίτλο «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης», η πολιτιστική κληρονομιά πρέπει να θεωρείται κοινός πόρος και κοινό αγαθό που διαφυλάσσεται ως θησαυρός για τις μελλοντικές γενιές. Η ευθύνη, επομένως, για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς βαρύνει όλους τους ενδιαφερομένους από κοινού.

- (5) Η πολιτιστική κληρονομιά έχει τεράστια αξία για την ευρωπαϊκή κοινωνία από πολιτιστική, περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική άποψη. Επομένως, η βιώσιμη διαχείρισή της συνιστά στρατηγική επιλογή για τον εικοστό πρώτο αιώνα, όπως τονίζεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2014¹. Η συμβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς ως προς τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας, καθώς και ως προς την ποιότητα ζωής, υποτιμάται.
- (6) Η πολιτιστική κληρονομιά βρίσκεται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ατζέντας για τον πολιτισμό² και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της, που είναι η προαγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου, η προώθηση του πολιτισμού ως καταλύτη της δημιουργικότητας και η προώθηση του πολιτισμού ως ζωτικού στοιχείου στις διεθνείς σχέσεις της Ένωσης. Αποτελεί επίσης μία από τις τέσσερις προτεραιότητες της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα του πολιτισμού για την περίοδο 2015-2018, σύμφωνα με το ισχύον πρόγραμμα εργασιών για τον πολιτισμό, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο και τους αντιπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, στις 25 Νοεμβρίου 2014³.

¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2014 σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά ως στρατηγικό πόρο για μια βιώσιμη Ευρώπη (EE C 183 της 14.6.2014, σ. 36).

² Ψήφισμα του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με μια ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό (EE C 287 της 29.11.2007, σ. 1).

³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πρόγραμμα εργασιών στον πολιτιστικό τομέα (2015-2018) (EE C 463 της 23.12.2014, σ. 4).

- (7) Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 21ης Μαΐου 2014, αναφέρει ότι η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα πόρων που μας κληροδοτούνται από το παρελθόν, με οποιαδήποτε μορφή και όψη – υλικοί, άυλοι και ψηφιακοί (εκ γενετής ψηφιακοί ή ψηφιοποιημένοι εκ των υστέρων), όπως για παράδειγμα μνημεία, χώροι, τοπία, δεξιότητες, πρακτικές, γνώσεις και μορφές έκφρασης της ανθρώπινης δημιουργικότητας, αλλά και συλλογές που φυλάσσουν και διαχειρίζονται δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς όπως μουσεία, βιβλιοθήκες και αρχεία». Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει επίσης την κινηματογραφική κληρονομιά.
- (8) Η πολιτιστική κληρονομιά έχει σφυρηλατηθεί με την πάροδο των αιώνων μέσα από την αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτιστικών εκφράσεων των διαφόρων πολιτισμών που κατοίκησαν στην Ευρώπη. Το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς θα συμβάλει ώστε να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί η κατανόηση της σημασίας που έχουν η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας στην πολιτιστική έκφραση. Ένας τρόπος για να επιτευχθεί η εν λόγω κατανόηση είναι μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων μεγαλύτερης ευαισθητοποίησης των πολιτών, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στη σύμβαση της Unesco του 2005 για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων, στην οποία η Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη.
- (9) Σύμφωνα με το άρθρο 30 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, στην οποία η Ένωση και τα περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη, τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να συμμετέχουν, σε ισότιμη βάση με τους άλλους ανθρώπους, στην πολιτιστική ζωή, και ότι πρέπει να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρίες απολαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση σε χώρους πολιτιστικών εκδηλώσεων ή υπηρεσιών, όπως θέατρα, μουσεία, κινηματογράφους, βιβλιοθήκες και τουριστικές υπηρεσίες, και, στο μέτρο του δυνατού, έχουν πρόσβαση σε μνημεία και σε χώρους εθνικής πολιτιστικής σημασίας.

- (10) Το Ευρωπαϊκό Βραβείο Προσβάσιμης Πόλης απέδειξε ότι δεν είναι απλώς εφικτό αλλά αποτελεί και ορθή πρακτική να γίνεται η πολιτιστική κληρονομιά των πόλεων προσβάσιμη, με τρόπους που σέβονται τη φύση και τις αξίες των πόλεων αυτών, σε άτομα με αναπηρίες, ηλικιωμένους και άτομα με μειωμένη κινητικότητα ή άλλου είδους προσωρινές βλάβες.
- (11) Η πολιτιστική κληρονομιά διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη συνοχή των τοπικών κοινοτήτων σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία η πολιτιστική πολυμορφία εντείνεται στις κοινωνίες της Ευρώπης. Οι χώροι που έχουν λάβει το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς διαθέτουν ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση καθώς έχουν επιλεγεί λόγω του ρόλου που διαδραμάτισαν στην ευρωπαϊκή ιστορία. Παράλληλα με τις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης οι εν λόγω χώροι ενισχύουν την αίσθηση των πολιτών ότι ανήκουν σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο. Συνεπώς, θα πρέπει να επιδιωχθεί η συμπληρωματικότητα με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η εφαρμογή νέων συμμετοχικών και διαπολιτισμικών προσεγγίσεων, όσον αφορά τις πολιτικές για την πολιτιστική κληρονομιά και τις εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες που αναγνωρίζουν ίση αξία σε όλες τις μορφές πολιτιστικής κληρονομιάς, μπορούν να αυξήσουν την εμπιστοσύνη, την αμοιβαία αναγνώριση και την κοινωνική συνοχή, όπως επίσης καταδεικνύεται από τη διεθνή συνεργασία στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- (12) Ο ρόλος της πολιτιστικής κληρονομιάς διαπιστώνεται επίσης στην Ατζέντα του 2030 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη («Ατζέντα 2030»), η οποία αναγνωρίζει την ιδιότητα του παγκόσμιου πολίτη, την πολιτιστική πολυμορφία και τον διαπολιτισμικό διάλογο ως πρωταρχικές αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Η Ατζέντα 2030 δέχεται ότι όλες οι πολιτιστικές εκφάνσεις και όλοι οι πολιτισμοί μπορούν να συμβάλουν καταλυτικά στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο πολιτισμός αναφέρεται ρητά σε αρκετούς στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της Ατζέντας 2030, και ιδίως στο στόχο 11 (πόλεις-μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς), καθώς και στο στόχο 4 (εκπαίδευση), και, αναφορικά με τον τουρισμό, στο στόχο 8 (βιώσιμη ανάπτυξη) και στο στόχο 12 (μοντέλα καταναλωτικής συμπεριφοράς).

- (13) Αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο σε διεθνές επίπεδο ότι οι άνθρωποι και οι ανθρώπινες αξίες πρέπει να τεθούν στο επίκεντρο μιας διευρυμένης και διεπιστημονικής αντίληψης περί πολιτιστικής κληρονομιάς. Το γεγονός αυτό ενισχύει την ανάγκη να εξασφαλιστεί ευρύτερη πρόσβαση στην πολιτιστική κληρονομιά, μεταξύ άλλων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις θετικές συνέπειες που έχει στην ποιότητα της ζωής. Αυτή η ευρύτερη πρόσβαση μπορεί να επιτευχθεί με την προσέγγιση διαφορετικών ομάδων κοινού και τη βελτίωση της προσβασιμότητας χώρων, κτιρίων, προϊόντων και υπηρεσιών, με γνώμονα τις ιδιαίτερες ανάγκες και τις συνέπειες των δημογραφικών αλλαγών.
- (14) Οι πολιτικές για τη διατήρηση, την αποκατάσταση, τη συντήρηση, την επαναχρησιμοποίηση, την προσβασιμότητα και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των συναφών υπηρεσιών αποτελούν πρωτίστως εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες. Ωστόσο, η πολιτιστική κληρονομιά έχει μια σαφή ευρωπαϊκή διάσταση η οποία λαμβάνεται υπόψη, επιπροσθέτως της πολιτιστικής πολιτικής, από άλλες πολιτικές της Ένωσης όπως η εκπαίδευση, η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη, η περιφερειακή ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή, οι θαλάσσιες υποθέσεις, το περιβάλλον, ο τουρισμός, το ψηφιακό θεματολόγιο, η έρευνα και η καινοτομία, και η επικοινωνία.
- (15) Το έτος 2018 έχει συμβολική και ιστορική σημασία για την Ευρώπη και την πολιτιστική της κληρονομιά, καθώς σηματοδοτεί μια σειρά σημαντικών γεγονότων όπως την 100ή επέτειο από το τέλος του πρώτου παγκοσμίου πολέμου και την ανεξαρτησία πολλών κρατών μελών, καθώς και την 400ή επέτειο από την έναρξη του τριακονταετούς πολέμου. Το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς μπορεί να προσφέρει ως εκ τούτου ευκαιρίες για την καλύτερη κατανόηση του παρόντος μέσα από μια πληρέστερη και κοινή κατανόηση του παρελθόντος.

- (16) Για να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της πολιτιστικής κληρονομιάς για τις ευρωπαϊκές κοινωνίες και οικονομίες, η διαφύλαξη, η ανάδειξη και η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτούν αποτελεσματική συμμετοχική (ήτοι πολυεπίπεδη και πολυσυμμετοχική) διακυβέρνηση και ενισχυμένη διατομεακή συνεργασία, όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2014¹. Μια τέτοια διακυβέρνηση και συνεργασία προϋποθέτει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων αρχών, του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, παραγόντων του ιδιωτικού τομέα και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, όπως οι ΜΚΟ και οργανώσεις του τομέα του εθελοντισμού.
- (17) Επιπροσθέτως, το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 25ης Νοεμβρίου 2014, κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο υποβολής πρότασης σχετικά με ένα «Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς».
- (18) Στο ψήφισμά του της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνιστούσε την ανακήρυξη, κατά προτίμηση του 2018, ως Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- (19) Η Επιτροπή των Περιφερειών, στη γνώμη που εξέδωσε στις 16 Απριλίου 2015², εξέφρασε την ικανοποίησή της για την έκκληση του Συμβουλίου να εξεταστεί ένα «Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς», τονίζοντας τη συμβολή του στην επίτευξη των κοινών στόχων εντός ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου.

¹ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη συμμετοχική διακυβέρνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (ΕΕ C 463 της 23.12.2014, σ. 1).

² Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης» (ΕΕ C 195 της 12.6.2015, σ. 22).

- (20) Η ανακήρυξη ενός Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για την ευαισθητοποίηση του κοινού, τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με ορθές πρακτικές, την προώθηση της συζήτησης για την πολιτική, της έρευνας και της καινοτομίας και τη βελτίωση της συλλογής και της ανάλυσης των ποιοτικών ενδείξεων και των ποσοτικών δεδομένων, περιλαμβανομένων των στατιστικών στοιχείων, σχετικά με την κοινωνική και οικονομική επίδραση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος για την ταυτόχρονη προώθηση αυτών των στόχων σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μπορεί να επιτύχει μεγαλύτερη συνέργεια και καλύτερη χρήση των πόρων. Στην κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή θα πρέπει να προσφέρει έγκαιρη ενημέρωση, αλλά και τη στενή συνεργασία του, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη, στην Επιτροπή των Περιφερειών και στους φορείς και τους συλλόγους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς σε επίπεδο Ένωσης. Για να εξασφαλιστεί η ευρωπαϊκή διάσταση των δραστηριοτήτων που θα διεξαχθούν για το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να συνεργαστούν μεταξύ τους.
- (21) Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί επίσης ένα πεδίο παρέμβασης πολλών προγραμμάτων στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, και κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, στη Μέση Ανατολή. Η προώθηση της αξίας της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί επίσης απάντηση στη σκόπιμη καταστροφή των πολιτιστικών θησαυρών σε ζώνες συγκρούσεων, όπως τονίζεται στην κοινή ανακοίνωση της Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και της Επιτροπής, της 8ης Ιουνίου 2016, με τίτλο «Προς μια στρατηγική της ΕΕ για διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις». Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί συμπληρωματικότητα μεταξύ του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς και όλων των πρωτοβουλιών για τις εξωτερικές σχέσεις που αναπτύσσονται εντός των κατάλληλων πλαισίων. Τα μέτρα για την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο σχετικών μέσων εξωτερικών σχέσεων θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να αντανakλούν το αμοιβαίο συμφέρον που παρουσιάζει η ανταλλαγή εμπειριών και αξιών με τρίτες χώρες. Με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς θα πρέπει να προωθείται η αμοιβαία γνώση, ο αμοιβαίος σεβασμός και η αλληλοκατανόηση των αντίστοιχων πολιτισμών.

- (22) Οι υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες χώρες θα πρέπει να συνδεθούν στενά με δράσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Θα πρέπει να επιδιώκεται η συμμετοχή των χωρών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και άλλων χωρών εταίρων, ανάλογα με την περίπτωση. Η συμμετοχή αυτή μπορεί να επιδιωχθεί εντός των σχετικών πλαισίων συνεργασίας και διαλόγου, ιδιαίτερα στον διάλογο της κοινωνίας των πολιτών της Ένωσης και των εν λόγω χωρών.
- (23) Η διαφύλαξη, η διατήρηση και η βελτίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης προβλέπεται στους στόχους υφιστάμενων προγραμμάτων της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η υλοποίηση ενός Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς μπορεί να γίνει μέσω των εν λόγω προγραμμάτων σύμφωνα με τις υφιστάμενες διατάξεις και μέσω καθορισμού των χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων σε ετήσια ή πολυετή βάση. Τα προγράμματα και οι πολιτικές σε τομείς όπως ο πολιτισμός, η παιδεία, η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη, η περιφερειακή ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή, οι θαλάσσιες υποθέσεις, το περιβάλλον, ο τουρισμός, η στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά, η έρευνα και η καινοτομία, καθώς και η επικοινωνία συμβάλλουν άμεσα και έμμεσα στην προστασία, την ανάδειξη, την καινοτόμο επαναχρησιμοποίηση και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, και μπορούν να στηρίζουν το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς σύμφωνα με τα αντίστοιχα νομοθετικά τους πλαίσια. Εθνικές συνεισφορές επιπροσθέτως της συγχρηματοδότησης σε επίπεδο Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων ευέλικτων μηχανισμών χρηματοδότησης όπως οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα ή η συμμετοχική χρηματοδότηση, μπορούν να εξετάζονται προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- (24) Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης θα πρέπει να προστατεύονται με αναλογικά μέτρα που να καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο δαπανών, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη, ο εντοπισμός και η διερεύνηση παρατυπιών, η ανάκτηση απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή κακώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, κατά περίπτωση, η επιβολή διοικητικών και οικονομικών κυρώσεων.

- (25) Η παρούσα απόφαση προβλέπει χρηματοδοτικό κονδύλιο, για το σύνολο της διάρκειας του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς, το οποίο αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση¹.
- (26) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας απόφασης, δηλαδή να ενθαρρύνει την κοινοχρησία και την αποδοχή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, για να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινή ιστορία και τις κοινές αξίες, καθώς και για την ενδυνάμωση της αίσθησης του ανήκειν σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των εν λόγω στόχων όρια,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

¹ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

Άρθρο 1
Αντικείμενο

1. Το 2018 ανακηρύσσεται «Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (στο εξής «Ευρωπαϊκό Έτος»).
2. Το Ευρωπαϊκό Έτος έχει ως σκοπό να ενθαρρύνει την κοινοχρησία και την αναγνώριση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης ως κοινού πόρου, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινή ιστορία και τις κοινές αξίες, καθώς και να ενδυναμώσει την αίσθηση του ανήκειν σε έναν κοινό ευρωπαϊκό χώρο.

Άρθρο 2
Στόχοι

1. Οι γενικοί στόχοι του Ευρωπαϊκού Έτους είναι η ενθάρρυνση και η υποστήριξη των προσπαθειών που καταβάλλουν η Ένωση, τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, σε συνεργασία με τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών, για την προστασία, τη διαφύλαξη, την επαναχρησιμοποίηση, την ενίσχυση, την ανάδειξη και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Έτος:
 - α) συμβάλλει στην προώθηση του ρόλου της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης ως καθοριστικού στοιχείου της πολιτισμικής πολυμορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου. Με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, επισημαίνει τον καλύτερο τρόπο με τον οποίο εξασφαλίζονται η διατήρηση και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, καθώς και η πρόσβαση σε αυτήν από ένα ευρύτερο και πιο διαφοροποιημένο κοινό, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη διεύρυνση κοινού και εκπαίδευσης στην πολιτιστική κληρονομιά, ώστε, με τον τρόπο αυτόν, να προωθηθούν η κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση·

- β) ενισχύει τη συμβολή της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς στην κοινωνία και την οικονομία, αξιοποιώντας τις άμεσες και έμμεσες οικονομικές δυνατότητές της, οι οποίες περιλαμβάνουν τη στήριξη των πολιτιστικών και δημιουργικών τομέων, περιλαμβανομένων των μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, και την ενθάρρυνση της δημιουργίας και της καινοτομίας, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και του βιώσιμου τουρισμού, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τη δημιουργία μακροπρόθεσμης απασχόλησης·
- γ) συμβάλλει στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως σημαντικού στοιχείου των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών, αξιοποιώντας το ενδιαφέρον και τις ανάγκες που παρουσιάζονται σε χώρες-εταίρους και την εμπειρογνωμοσύνη της Ευρώπης όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά.

2. Οι ειδικοί στόχοι του Ευρωπαϊκού Έτους είναι:

- α) η ενθάρρυνση προσεγγίσεων στην πολιτιστική κληρονομιά που είναι επικεντρωμένες στον άνθρωπο, ανοικτές σε όλους, προσανατολισμένες στο μέλλον, πιο ολοκληρωμένες, βιώσιμες και διατομεακές ·
- β) η προώθηση καινοτόμων μοντέλων συμμετοχικής διακυβέρνησης και διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων αρχών, του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, των ιδιωτικών παραγόντων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ·
- γ) η προώθηση του διαλόγου, της έρευνας και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών όσον αφορά την ποιότητα της διατήρησης, της προστασίας, της καινοτόμου επαναχρησιμοποίησης και ενίσχυσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, και των σύγχρονων επεμβάσεων στο ιστορικό περιβάλλον ·
- δ) η προώθηση λύσεων που θα καταστήσουν την πολιτιστική κληρονομιά προσιτή σε όλους, μεταξύ άλλων και μέσω ψηφιακών μέσων, με την εξάλειψη των κοινωνικών, πολιτιστικών και υλικών φραγμών, λαμβάνοντας υπόψη τους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες·

- ε) ο προσδιορισμός και η αναβάθμιση της θετικής συμβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κοινωνία και την οικονομία μέσω της έρευνας και της καινοτομίας, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της βάσης στοιχείων για την εν λόγω συμβολή σε επίπεδο Ένωσης·
- στ) η ενθάρρυνση συνεργειών μεταξύ της πολιτιστικής κληρονομιάς και των περιβαλλοντικών πολιτικών με την ενσωμάτωση της πολιτιστικής κληρονομιάς στις περιβαλλοντικές, τις αρχιτεκτονικές και τις χωροταξικές πολιτικές και μέσω της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης·
- ζ) η ενθάρρυνση στρατηγικών περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης οι οποίες να αξιοποιούν το δυναμικό της πολιτιστικής κληρονομιάς, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης του βιώσιμου τουρισμού·
- η) η στήριξη της ανάπτυξης ειδικών δεξιοτήτων και η βελτίωση της διαχείρισης και της μεταφοράς γνώσεων στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων της μετάβασης στην ψηφιακή εποχή·
- θ) η προαγωγή της πολιτιστικής κληρονομιάς ως πηγής έμπνευσης για τη σύγχρονη δημιουργία και καινοτομία, και η υπογράμμιση της δυνατότητας γόνιμων ανταλλαγών και μεγαλύτερης αλληλεπίδρασης μεταξύ του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλων πολιτιστικών και δημιουργικών τομέων·
- ι) η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σημασία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, ιδιαίτερα με στόχο τα παιδιά, τους νέους και τους ηλικιωμένους, τις τοπικές κοινότητες και τις δυσπρόσιτες ομάδες·
- ια) η επισήμανση των δυνατοτήτων συνεργασίας σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς για την ανάπτυξη ισχυρότερων δεσμών στο εσωτερικό της Ένωσης και με χώρες εκτός της Ένωσης και η ενθάρρυνση του διαπολιτισμικού διαλόγου, της συμφιλίωσης έπειτα από συγκρούσεις και της πρόληψης των συγκρούσεων·

- ιβ) η προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας αναφορικά με την πολιτιστική κληρονομιά· η διευκόλυνση της υιοθέτησης και της αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων από όλους τους ενδιαφερομένους, ιδίως τις δημόσιες αρχές και τον ιδιωτικό τομέα, και η διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε ευρύτερο κοινό·
- ιγ) η ενθάρρυνση της ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών· και
- ιδ) κατά τη διάρκεια του 2018, η προβολή σημαντικών γεγονότων που έχουν συμβολική σημασία για την ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης.

Άρθρο 3

Περιεχόμενο των μέτρων

1. Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 2 περιλαμβάνουν δραστηριότητες σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, οι οποίες συνδέονται με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Έτους και είναι οι ακόλουθες:
 - α) πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις για την προώθηση συζητήσεων, την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία και την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς, και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των πολιτών και των ενδιαφερομένων·
 - β) ενημέρωση, εκθέσεις, εκπαίδευση και εκστρατείες ευαισθητοποίησης που θα μεταδίδουν αξίες, όπως η πολυμορφία και ο διαπολιτισμικός διάλογος, με τη χρήση στοιχείων από την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης, και θα παροτρύνουν το ευρύ κοινό να συμμετέχει στην προστασία και τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και, γενικότερα, στην επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Έτους·

- γ) ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων και άλλων οργανισμών και διάδοση πληροφοριών σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά, μεταξύ άλλων μέσω της Europeana·
 - δ) διενέργεια μελετών και υλοποίηση δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας και διάδοση των αποτελεσμάτων τους σε ευρωπαϊκή ή εθνική κλίμακα· και
 - ε) προώθηση έργων και δικτύων συνδεδεμένων με το Ευρωπαϊκό Έτος, μεταξύ άλλων και από μέσα μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης.
2. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο αντιστοίχως, μπορούν να προσδιορίσουν άλλες δραστηριότητες, πέραν εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, υπό την προϋπόθεση ότι συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Έτους που καθορίζονται στο άρθρο 2.
3. Τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης, καθώς και τα κράτη μέλη μπορούν σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο αντιστοίχως, να κάνουν αναφορά στο Ευρωπαϊκό Έτος και να κάνουν χρήση του λογοτύπου του για την προώθηση δραστηριοτήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 4

Συντονισμός σε επίπεδο κράτους μέλους

Η οργάνωση της συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Έτος σε εθνικό επίπεδο εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Προς τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη ορίζουν εθνικούς συντονιστές. Οι εθνικοί συντονιστές εξασφαλίζουν τον συντονισμό των σχετικών δραστηριοτήτων σε εθνικό επίπεδο.

Άρθρο 5

Συντονισμός σε επίπεδο Ένωσης

1. Η Επιτροπή συγκαλεί τακτικά συνεδριάσεις των εθνικών συντονιστών με σκοπό τον συντονισμό της διεξαγωγής του Ευρωπαϊκού Έτους. Οι συνεδριάσεις αυτές χρησιμεύουν επίσης ως ευκαιρίες για την ανταλλαγή πληροφοριών για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Έτους σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο· στις εν λόγω συνεδριάσεις μπορούν να συμμετέχουν εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως παρατηρητές.
2. Ο συντονισμός του Ευρωπαϊκού Έτους σε επίπεδο Ένωσης εφαρμόζει εγκάρσια προσέγγιση με στόχο τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των διάφορων προγραμμάτων της Ένωσης και των πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούν έργα στο πεδίο της πολιτιστικής κληρονομιάς.
3. Η Επιτροπή συγκαλεί τακτικές συναντήσεις των ενδιαφερομένων μερών και των εκπροσώπων των οργανώσεων ή φορέων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της πολιτιστικής κληρονομιάς, περιλαμβανομένων και υπαρχόντων διεθνικών πολιτιστικών δικτύων και σχετικών ΜΚΟ, καθώς και οργανώσεων της νεολαίας, για να επικουρούν την Επιτροπή κατά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Έτους σε επίπεδο Ένωσης.

Άρθρο 6

Διεθνής συνεργασία

Για τους σκοπούς του Ευρωπαϊκού Έτους, η Επιτροπή συνεργάζεται με αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, ιδίως με το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Unesco, εξασφαλίζοντας παράλληλα την προβολή της συμμετοχής της Ένωσης.

Άρθρο 7

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. Κατά την υλοποίηση ενεργειών που χρηματοδοτούνται δυνάμει της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, με την εφαρμογή προληπτικών μέτρων κατά της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας, με τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων και επιθεωρήσεων και με την ανάκτηση, σε περίπτωση που διαπιστωθούν παρατυπίες, των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, καθώς επίσης, κατά περίπτωση, με την επιβολή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών διοικητικών και οικονομικών κυρώσεων.
2. Η Επιτροπή ή οι εκπρόσωποί της και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν την εξουσία να ελέγχουν, βάσει δικαιολογητικών καθώς και επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, όλους τους δικαιούχους επιχορηγήσεων, τους εργολάβους και τους υπεργολάβους που έχουν λάβει πόρους της Ένωσης κατ' εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

3. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διεξάγει έρευνες, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις και τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ και στον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου², με σκοπό την εξακρίβωση του κατά πόσον υπήρξε απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα η οποία θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης στο πλαίσιο συμφωνίας ή απόφασης επιδότησης ή σύμβασης χρηματοδοτούμενης κατ' εφαρμογή της παρούσας απόφασης.
4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1, 2 και 3, οι συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς, οι συμβάσεις, οι συμφωνίες επιχορήγησης και οι αποφάσεις επιχορήγησης που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης περιέχουν διατάξεις οι οποίες εξουσιοδοτούν ρητά την Επιτροπή, το Ελεγκτικό Συνέδριο και την OLAF να διεξάγουν τους εν λόγω λογιστικούς ελέγχους και έρευνες, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

² Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

Άρθρο 8
Χρηματοδότηση

Η συγχρηματοδότηση σε ενωσιακό επίπεδο δραστηριοτήτων για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Έτους είναι σύμφωνη με τους κανόνες που είναι εφαρμοστέοι σε υφιστάμενα προγράμματα, όπως το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη», και στο πλαίσιο των υφιστάμενων δυνατοτήτων για τον καθορισμό προτεραιοτήτων σε ετήσια ή πολυετή βάση. Κατά περίπτωση, άλλα προγράμματα και άλλες πολιτικές, στο πλαίσιο των υφιστάμενων νομικών και δημοσιονομικών τους διατάξεων, μπορούν επίσης να στηρίζουν το Ευρωπαϊκό Έτος.

Άρθρο 9
Προϋπολογισμός

Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2017 έως την 31η Δεκεμβρίου 2018, ανέρχεται σε 8 εκατομμύρια EUR.

Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Άρθρο 10
Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2019 η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή, τα αποτελέσματα και τη γενική αξιολόγηση των πρωτοβουλιών που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση. Η έκθεση περιλαμβάνει ιδέες για περαιτέρω κοινές προσπάθειες στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Άρθρο 11
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

....,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
